

Hamail

Karel May

Der Gute Kamerad, č. 19, 7. května 1887

Mezi bir al-Aswad a Ain Tajib se vznášel vysoko ve vzduchu raroh, jeden z těch, kteří jsou s oblibou beduíny cvičeni k lovu. Nebylo pro něj obtížné svým ostrým zrakem spatřit dvě skupiny jezdců, jež se několik hodin od sebe vzdáleny zřejmě snažily dosáhnout stejného cíle.

Na východě směrem k jihu jdoucí průvod vypadal na káfilu - obchodní karavanu. Skládala se přibližně z dvaceti nákladních velbloudů a deseti jízdnicí hadžínů. Osm jezdců bylo vyzbrojeno orientálním stylem a dva evropským. První měli kromě pušek¹ dlouhá kopí, jejichž široké ostré ocelové hroty se leskly v záři zapadajícího slunce. Šajch al-džammálín, který jako vůdce jel v čele, byl z nich nejtmaší a měl téměř černošské, nijak důvěryhodné rysy tváře. Zbylí dva mohli být považováni za Evropany, a i kdyby jimi nebyli, tak jistě pocházeli alespoň ze severoafrické pobřežní země Gharb.

Sokol vysoko ve vzduchu vyrazil hlasitý ostrý skřek. Když jej vůdce zaslechl, mihl se přes jeho doposud klidnou tvář spokojený úsměv.

„Chabíre – vůdče, slyšel jsi toho ptáka?“ zavolal na něj jeden z těch dvou.

„Na'am, sídi – ano, pane,“ odpověděl.

„Kdyby byl tento sokol ochočený, museli by být nablízku lidé. Pokládám jej za divokého.“

„Hák – tak jest!“ odpověděl vůdce krátce, zatímco se mihl přes jeho našpulené rty škodolibý výraz.

„Kdy dorazíme na místo odpočinku?“

„'an charíb – brzo.“

„A budeme tam v bezpečí?“

„S'lon bilamán – jako v lůně Alláhově.“

Na západě téměř paralelně ženoucí se výprava byla každopádně káfilat al-tajjara, létající karavana. Sestávala se ze čtrnácti dobře ozbrojených tmavých mužů, kteří všichni jeli na velmi dobrých jízdnicích

velbloudech. Jeden z nich byl drahocenný šedý bišarín hadžín. Ten, kterého nesl, se zdál být náčelníkem. Kápi svého bílého haiku měl staženou. Jako jeho průvodci to byl Tedetu z kmene Kra-an, avšak jeho krátké zvlněné vlasy naznačovaly, že mu v žilách proudí černošská krev, okolnost, která ovšem mezi Tibbu nikoho nepohoršovala.

Také on zaslech křik sokola.

„Ikh, ikh!“ zvolal a na tento pokyn jeho hadžín zastavil. Ostatní se kolem něj shromáždili: „Hamdulilláh – Alláhovi budiž dík!“ řekl. „Al-Aswad nám je vede do rukou. Povedlo se mu je oklamat. Když teď obrátíme na východ, narazíme na jejich darb (stopu) a budeme ji moci přechít. Zavolám raroha.“

Strčil do úst prst a vyloudil pronikavé hvízdnutí. Sokol ho i přes velikou vzdálenost slyšel a za několik okamžiků se vznášel nad jezdcí.

„Ta' ál – pojd' sem!“ poručil jezdec.

Pták se poslušně snesl na vysokou vidlici sedla, kde byl uchycen poutem a byla mu nasazena kožená čepička. Pak uhnuli jezdcí v pravém úhlu z dosavadního směru a pomalu jeli přímo na východ, náčelník neustále v čele průvodu.

Když jeli asi půlhodiny, zastavil, ukázal do dálky a řekl jediné slovo:

„Hunák – tam!“

Ve směru, kterým ukazoval, bylo vidět blýskající se hroty kopí. Čtrnáctka zajela opatrně do písečných dun, mezi kterými zastavila, a teprve za chvíli vyrazila na další jízdu. Brzy dorazili ke stopě druhé karavany. Náčelník nechal své zvíře pokleknout a sesedl, aby stopu prozkoumal.

„Třicet hajvarat² (zvířat),“ řekl. „To jsou ti, které pronásledujeme. U bir fitna je Alláh vydá do našich rukou, a pak rozdělíme kořist a budeme bohatší než kdy dříve. Pomalu je teď stopujeme, ať nás nemusí al-Aswad dlouho hledat!“

Bylo to jasné: čtrnáct jezdců tvořilo gum, loupežnou karavanu, a vůdce obchodní karavany al-Aswad byl jejím tajným spojencem. Chtěl ty, kteří se mu svěřili, vydat do rukou pouštních lupičů. Jedině za tímto účelem se nechal nic netušícími cestujícími najmout jako chabír. To, že

lupiči mluvili arabsky a nikoliv jejich dialektem tedaga, bylo znamením, že své nekalé rejdy podnikali i daleko za hranicemi svého kmene.

Zatímco sledovali stopy, dosáhlo slunce horizontu, ale jezdce ani nenapadlo zastavit, aby řekli večerní modlitbu. Velmi rychle se setmělo, objevil se Jižní kříž, a při svitu hvězd jízda pokračovala, až velbloudi sami od sebe zrychlili – to poukazovalo na blízkost oázy s vodou. Náčelník rozkázal zastavit. Jeho lidé sesedli a usadili se na písku. Čekali tak několik hodin, až se nablízku ozval tichý štěkot fenka, pouštní lišky. Náčelník odpověděl stejně a ze tmy se brzy vynořil vůdce druhé karavany. První ho přijal se slovy:

„Po týden jsem tvůj hlas neslyšel, ačkoliv jsme ti byli neustále nablízku. Dnes jsme dorazili k bir al-amwat (studnice mrtvých), u které jsme již mnohým nechali napít smrti. Nyní se konečně dozvíme, kdo jsou pánové tvé káfilý.“

„Jsou to dva bohatí tágirové (obchodníci) z Tarábulusu al-Gharb (Tripolis), kteří chtějí dovézt zbraně, hedvábí a jiné cennosti do Bornu. Jsou doprovázeni sedmi beni Riáh, které nebude nutné usmrtit, neboť se nebudou bránit. Od Temisy jsem je vedl přes Wau přímo do pouště a tobě jsem do duáru (tábor) poslal zprávu. Nyní spí u bir fitna (studnice akácií) a já vás k nim zavedu.“

„Jak se jmenují?“

„Jeden se určitě jmenuje Abú al-Hamail, neboť má kolem krku zavěšeny dva kur'ány, a druhý se jmenuje Halef ben Džubar.“

Hamail je kur'án, který si člověk koupí v Mekce, a pak jej nosí viditelně kolem krku na znamení, že je hádží.

„Dva hamaily? Takže byl dvakrát ve městě Prorokově a je velmi zbožným mužem. Ale přesto musí dnes zemřít, neboť potřebujeme jeho věci. Alláh mu dá věčný život a já mu zasvětim ihrám, jestliže sám dorazím do Mekky. Můj otec tam byl také dvakrát. Měl dva hamaily. Jeden z nich daroval muži, který mu zachránil život, když jej chtěli usmrtit Tuaregové kal-Tinalkúm. Alláh mu poděkuje sedmým nebem. Teď se připravte, lidé! Al-Aswad nás povede.“

Muži nepřepadávali poprvé. Věděli, co mají dělat. Sundali své bílé

haiky, jejichž zářivá barva stěžovala plížení, a odložili i střelné zbraně. Vzali si pouze široké ostré dýkám podobné sikkíny. Pak následovali k oáze svého napřed kráčejičího spojence.

Pramen zde ze země prýstící byl ve stínu houští egyptských akácií, proto se jmenovala bir fitna. Cestující zbudovali z velbloudích balíků jakési opevnění, uvnitř kterého spali. Suchým velbloudím trusem přiživovaný oheň skoro zhasínal. Všichni po namáhavé jízdě tvrdě dřímali. Dokonce i stráž, která se krčila v jednom koutě, dvě kopí v ruce, usnula únavou. Za pohybujícími se písečnými dunami právě vycházející měsíc v úplňku osvětloval scénu s jižní intenzitou, která zastíňovala světlo hvězd. Na dva obchodníky měl svítit naposledy.

Členové loupežné karavany se položili na zem, na níž jejich polonahá tmavá těla nebyla k rozeznání, a kradli se neslyšně blíž. Dosáhli ohrady. Opatrně přes ni hleděli pozvednuvše hlavy. Náčelník vyhledal místo, kde leželi oba obchodíci. Jeden z nich ležel chrápaje na zádech zahalen ve svém haiku. Druhý ležel nalevo a i ve spánku držel svou pušku pevně v ruce. Zde přešel náčelník přes ohradu a zvedl svou zbraň ke smrtící ráně. Tuto ránu očekávali jeho druhové, aby pak se strašlivým řevem dorazili ostatní.

Ale co to bylo? Tedetu držel ruku nehybně zvednutou, ale neudeřil. Jeho pohled směřoval na zavazadlo, které leželo u hlavy obchodníka. Na tomto dobře zavázaném balíku spočívaly dvě knihy – dva hamaily, které spáč sundal z krku, aby mohl pohodlně odpočívat. Ležely vedle sebe a ta po pravé ruce byla na straně ořízky opatřena silným kovovým zámekem, jehož zvláštní provedení bylo v jasném měsíčním svitu zřetelně rozeznatelné.

„Asuwal ’an áš – co se děje?“ zeptal se tiše jeden ze dvou, kteří se krčili za váhajícími. „Udeř přece!“

„Alláhu akbar – Bůh je veliký!“ odpověděl, zatímco nechal poklesnout paži. „To je hamail mého otce. Alláh zabránil tomu, abych zabil zachránce svého otce.“

„Wai! Necháš utéct velkou kořist? Je to ten zachránce?“

„To se hned dozvím. Pokud je to on, tak běda tomu z vás, který by se odvážil těmto lidem zkrivit vlas nebo jim ukrást nejmenší kousek

jejich majetku!“

Pak hlasitě zvolal:

„Hádží Umare ben Kuwwad ibn Hansari!“

Spáček okamžitě vyskočil.

„Kdo mne volá?“

„Jsi ten, kterého jmenuji?“

Teprve teď kupec viděl, že je jeho tábor obklopen cizími postavami. Rychle zvedl svou zbraň, a odpověděl:

„Jsem to já, kdo jste vy?“

„Tento hamail jsi obdržel darem?“

„Ano, od šajka Tibbů jménem Arun as-Saleta.“

„To byl můj otec. Jsem Nowad ben Arun as-Saleta. Anděl smrti již po tobě natahoval svou ruku, když – – –“

„Alláh karím – Bůh je milostivý!“ zvolal vyděšeně kupec.

„Ano. Alláh je milostiv. Zachránil tě. My jsme gum a ty se nacházíš u studnice smrti. Můj nuž se již nad tebou vznášel, když jsem spatřil ten hamail. Nyní jsi u nás v bezpečí jak pod stany svatých, ty, tví průvodci i tvůj majetek. A doprovodíme tě přes hory až do hammády ležící na druhé straně. Řekni pouze slovo, které máš říct!“

Útočníci stáli venku před ohradou a vyděšení členové obchodní karavany uvnitř. Obchodník rozeznal nebezpečí, ze kterého ho mohlo zachránit pouze jediné slovo. Řekl:

„Dakiláh ja šajch – jsem pod tvou ochranou, ó pane!“

„Dakiláh ja šajch!“ zvolali i všichni jeho druzi.

„Ano, jste v mé ochraně!“ odpověděl lupič. „Jste našimi bratry. Hamail vás zachránil před smrtí a nyní vás zdravíme: Alláh wa sála wa marhaba – buďte nám všichni vítáni! – – –“

Poznámky

1) v originále „dünnshaftigen Flinten“: „dünnshaftigen“ se mi nepovedlo nikde najít, ale myslím, že je malou ztrátou, že jsem slovo vynechal.

2) v originále „Hawawihn“, což je zřejmě špatně a správně je „hajvanat“, což by mělo být množné číslo od slova „zvíře“.

Karel May – Hamail

Z německého originálu Das Hamail

dostupného na internetové adrese

<http://karl-may-gesellschaft.de/kmg/primlit/erzaehl/reise/hamail/index.htm>

přeložil Ondřej Majerčík

Praha, 2010

<http://karel-may.majerco.net>

Budu vděčný za oznámení nalezených chyb či za jiné návrhy na zlepšení. Můžete využít e-mail majerco@seznam.cz. Děkuji.